

ANNONS:

JK har gjort svenskt rättsväsende en otjänst

Publicerad 28 sep 2021 kl 12.29

Underlaget till beslutet som gav en våldtäktsman 840 000 kronor i skadestånd borde aldrig ha raderats, menar Nils Funcke:

”Landets högsta jurist, JK, bör ta ut en rejäl marginal och hellre arkivera för mycket än för lite. Genom insyn skapas tillit i stället för rättshaverister.”

MEST SETT

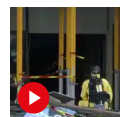
LIVE-TV: Senaste nyheterna med Expressen TV

Följ senaste nytt i Expressen TV – vi sänder direkt mellan 07 och 23 varje vardag och mellan 11 och 20 på helger.

KVP

Beata, 32, fortsatt försvunnen: ”Hoppas hitta henne vid liv”

GT

Man jagas efter sprängdådet i Göteborg: ”Haveristiskt beteende”

Detta är en debattartikel. Det är skribenten som står för åsikterna i texten.

ANNONS:

[Om våra annonser](#)

DEBATT. "En handling med det av dig efterfrågade innehållet, som är att betrakta som en minnesanteckning, har i enlighet med gällande rutiner gallrats i samband med att ärendet avslutades."

Det beskedet lämnande Justitiekansler (JK) den person som begärde ut beräkningsunderlaget som gav en våldtäktsdömd som suttit olagligt frihetsberövad i cirka 14 månader 840 000 kronor i skadestånd.

Tjänstemän på våra myndigheter raderar och gallrar dagligen tusentals minnesanteckningar och andra beslutsunderlag. Inget konstigt med det. Det avgörande är att de underlag som haft betydelse för ett ärendets utgång inte går i papperstuggen.

Rätten till insyn i maktutövningen

Definitionen av minnesanteckning anges i grundlag. I tryckfrihetsförordningen heter det att "Med minnesanteckning avses promemorior och andra uppteckningar eller upptagningar som har kommit till endast för föredragning eller beredning av ett ärende, dock inte till den del de har tillfört ärendet någon sakuppgift."

Bestämmelsen är central för att rätten till insyn i myndigheternas maktutövning inte bara ska vara en välklingande regel utan också meningsfull. Det ska vara möjligt att förstå vilka överväganden myndigheten gjort och varför ett beslut utfallit på ett visst sätt. Om det är uppenbart obehövt kan skälen utelämnas. Men om den som är berörd begär en förklaring bör myndigheterna i efterhand upplysa om motiven för beslutet.

Viktigt för tilliten

Tidigare chefs-JO Elisabeth Fura (Justitieombudsmannen) har formulerat det som att "kravet på att en myndighet ska motivera sina beslut har som syfte att garantera att ärendena prövas på ett omsorgsfullt, sakligt och enhetligt sätt". Motiveringen gör det lättare för parter och andra att förstå och kontrollera att besluten är riktiga. Och "en bra motivering ökar också förståelsen för beslutet och gör det lättare för parten att bedöma om det lönar sig att överklaga eller inte. På det sättet kan meningslösa klagomål undvikas."

SENASTE NYTT

- 19.17** Sänk bränsleskatten – sluta straffa arbetare
- 05.45** Att stämplas som rasist får allvarliga konsekvenser
- 29 sep** Varför blir Ebba Busch så kränkt av ordet "blåbruna"?
- 29 sep** Höjt inkomstkrav stänger ute kompetens
- 29 sep** Det är högerns fel att skogen måste skyddas
- 28 sep** JK har gjort svenskt rättsväsende en otjänst
- 28 sep** Krisstödet gjorde de rika ännu rikare
- 27 sep** Vem bär skulden när en kropp är till salu?
- 27 sep** Varken klass eller kultur förklarar brottsligheten
- 26 sep** Är vi på väg mot nästa covid-skandal i världen?

Bestämmelserna i grundlag, offentlighets- och sekretesslagen samt förvaltningslagen utgör en del av den konstitutionella kontrollmakten. Avsteg från kraven på saklighet, opartiskhet och allas likhet inför lagen ska kunna blottläggas. Enskilda ska få upprättelse och myndigheterna dra lärdom.

Genom insyn skapas tillit i stället för rättshaverister.

Landets högsta jurist kan bättre

Myndigheterna och i synnerhet landets högsta jurist, JK, bör ta ut en rejäl marginal och hellre arkivera för mycket än för lite. I synnerhet i ett ärende som det är lätt att förutse kommer att leda till en kritikstorm.

ANNONS:

[Om våra annonser](#)

JK har i ett brevsvaret och i sitt beslut mer allmänt redogjort för vad som vägts in vid fastställandet av skadeståndet. I tidskriften [Kvartals podd](#) förklarar JK att ärendet är ovanligt och att slutsumman på skadeståndet bestämts av många samverkande faktorer. Enligt JK följer skadeståndet "fastställda schabloner" som i sin tur bygger på domstolspraxis. Några detaljer vill hon inte ge utan hänvisar till att hon gjort en "annan bedömning" varför det inte varit möjligt att sätta ned skadeståndet.

Underlaget och hur de olika faktorerna, bland annat åldern och brottets allvarighet, viktats som lett fram till ett som det framstår stort skadestånd, har raderats. Uppgifterna går därmed inte att återskapa.

Ilska hos allmänheten

Kvar finns vreden hos hundratusentals enskilda över ett beslut som utifrån gällande lagstiftning och domstolspraxis kanske kan motiveras till sista kronan. Det är centralt att skapa klarhet så att "ansvaret" och kravet på motivering hamnar där det hör hemma. I det här fallet hos lagstiftaren om JK "räknat rätt".

Justitiekansler Mari Heidenborg har bundit ris åt egen rygg och gjort rättsväsendet en otjänst.

Av Nils Funcke

Journalist och tryck- och yttrandefrihetsexpert

LÄS MER: [840 000 till våldtäktsmannen är ett hån mot skattebetalarna](#)

LÄS MER: [Våldtäktsmän borde inte få ett öre i skadestånd](#)

